

Úrsula

Germán Machado

Il·lustracions de **Carolina T. Godina**

1

Va ser uns dels estius més estranys de la meua vida. Diferent, molt diferent de tots els altres. La mare va decidir que, a finals de juny, ni abans ni després, me n'havia d'anar a casa els avis. Sí, a finals de juny! Començaria les vacances un mes abans del que era habitual, perquè jo sempre anava a la masia de la muntanya a finals de juliol.

–Escolta, Lara –em va dir–, està tot molt embolicat, i serà millor que un cop s'acabin les classes, agafis un tren i te'n vagis amb els avis a la muntanya.

Així ho va dir. Així ho vam fer. Jo no ho veia malament. És més, m'ho vaig prendre com si em

deslligués, perquè, com bé havia dit la mare, tot estava molt embolicat a casa.

El dilluns següent que s'acabés el curs, jo ja agafava el tren per anar al poble dels avis.

Sempre viatjava a la muntanya cap a finals de juliol, principi d'agost. Hi anava amb la mare. Algun cop hi havia vingut el pare. Però aquell any va canviar tot. Les coses s'havien capgirat, entre els problemes que havia causat la pandèmia, els problemes de la feina de la mare, que el pare se n'havia anat a l'estranger..., la vida se'ns havia capgirat. Per mi serà difícil oblidar aquell any. Em penso que no l'oblidaré mai.

La relació amb la mare ja era tensa des del confinament durant la pandèmia. Les coses van empitjorar, i ja s'havien embolicat prou quan el pare se n'havia anat a viure als Estats Units tres anys enrere. Quan dic *tensa*, vull dir plena de malentesos, empenyades, discussions, disgustos... Va ser una època en què semblava que qualsevol cosa que jo fes o digués estava destinada a acabar en una discussió a crits amb la mare. Quedava clar que necessitàvem fer vacances: la mare de mi, jo de la mare.

Una solució hauria sigut que jo viatgés a casa el pare per passar-hi l'estiu. Ell vivia en un pis

molt petit, a Washington, on feia de correspon-
sal de la tele. Sempre estava viatjant per prepa-
rar els minuts de notícies que després vèiem a la
televisió local. Però si jo l'anava a visitar, em va
dir, no podríem anar-nos-en de vacances enlloc,
perquè allà també estava tot molt complicat amb
la pandèmia i les restriccions. I per què m'havia
de tancar en un piset minúscul a Washington?
Molt millor la muntanya, esclar.

Anar a passar l'estiu a la masia dels avis
semblava l'única sortida a la situació en què ens
trobàvem a casa. Anar a la muntanya, sí. Respi-
rar una mica. Això si no pensem en els ossos!

Els ossos, ah! No t'he parlat dels ossos.

A prop del poble on els avis tenien la masia
hi va haver diversos atacs d'ossos. Era una cosa
que s'anava comentant a les notícies, un dia sí
i l'altre també. I a l'avi l'amoïnava molt, això.
Es veu que estava relacionat amb el programa
de recuperació dels ossos bruns i la repoblació
dels boscos dels Pirineus amb aquesta espècie.
Era una cosa que preocupava les autoritats dels
Agents Rurals. Ja feia temps que els ramaders de
la zona en denunciaven els atacs.

La situació havia empitjorat en els últims
mesos. A finals de maig, els habitants de la zona

havien denunciat els atacs d'una ossa per la regió d'Aragó. També van denunciar els atacs d'un os jove per les muntanyes de Navarra. En tots dos casos, havien aparegut cabres i ovelles brutalment mortes pels ossos. Fins i tot una euga havia sigut víctima de les urpes ferotges dels plantígrads. Quin problema més gros!

A mi em feia il·lusió la idea que tornessin els ossos, però els atacs als ramats i la sensació d'inseguretat que provocaven els ossos bruns desbocats no m'era fàcil d'encaixar. Era com que dins meu estava dividida entre donar suport als ossos i celebrar la seva recuperació o donar suport als pastors i desitjar que els ossos deixessin de campar lliures per les muntanyes.

Els pastors estaven enfadats amb el govern per tot això dels ossos. Els ànims estaven força «exaltats», així ho deia l'avi quan ens telefonava per explicar-nos-en les novetats: «exaltats», repetia, i la paraula semblava que contenia una barreja de por i ràbia repartida entre aquelles tres síl·labes.

L'àvia i l'avi s'havien acostumat a fer anar el mòbil i de tant en tant ens fèiem una videotrucada per saber com estaven ells i com estàvem nosaltres. En aquelles converses, parlar dels os-

sos, de les cabres, de la muntanya, era una mica com sortir del tancament i dels disgustos que vivíem cada dia a casa. I crec que per a ells també eren importants aquelles converses per mitjà de les pantalles. Sempre que parlàvem, els veia una mica més preocupats per tot, no ho sé, potser amb més por.

La gent de la ciutat estava preocupada pel virus i els problemes de les restriccions i coses així, però l'avi semblava que tenia menys por de la pandèmia que dels atacs del ossos. I jo pensava que estava molt bé això de tenir por dels ossos.

Mira-t'ho així: des de feia un temps, era com si les preocupacions de la gent del meu voltant, les pors i les angoixes que expressaven, es reduïssin a uns virus invisibles, o a les «crisis familiars», o a la «flexibilitat laboral», o a la «contaminació ambiental i el canvi climàtic». Coses així: estranyes, volàtils, llunyanes. Res a veure amb la brutalitat peluda i grotesca d'un animal gegant, d'un os bru. Tenir por dels ossos semblava molt més natural que témer que un veí esternudés al pis de sota, o que el wifi no tingués prou abast, o que la presa de les Tres Gorges causés un desastre ecològic al riu Iangtsé, allà lluny, a la Xina. No ho sé.

A l'última trucada, quan vam acabar de confirmar les dates del meu viatge, l'avi em va parlar d'una altra de les seves preocupacions: una de les cabres estava prenyada. Si tot anava bé, les cabretes naixerien quan jo ja fos allà. No hauria dit mai que el naixement d'una cabreta pogués ser tan diferent de tot el que havia representat per a mi, i per als avis, les vacances a la muntanya.

I per això també, per la cabreta, pels ossos, pel meu viatge anticipat a la muntanya, no oblidaré mai aquelles vacances d'estiu.

2

Aquell estiu, aquell any, va ser el primer cop que l'àvia em va deixar triar el nom d'una de les cabres del ramat.

Quin ensurt que em vaig endur! I que contenta que em vaig posar quan al final vaig decidir posar-li Úrsula, a la cabreta que acabava de néixer!

Encara em costa de creure que l'àvia em deixés posar nom a una cabreta.

Perquè potser no t'ho semblaria, si veiessis l'àvia, però era molt estricta, ella. Tenia aquell aire de *hippy* dels anys seixanta del segle passat, sí! Amor i pau i llibertat i faldilles llargues

de colors i roba artesanal sense cap etiqueta..., però a casa seva les coses es feien a la seva manera!

I amb els noms de les cabres l'àvia semblava que era la dona més estricta del món.

Deus pensar que triar el nom d'una cabra no té res d'extraordinari.

Ho penses, oi?

Potser tens raó. Res d'extraordinari. Però, un cop sàpigues què volia dir per a la meva àvia i el meu avi posar nom a una de les seves cabres, ja em sabràs dir si no va ser meravellós que em deixessin posar-li nom a aquella cabreta acabada de néixer!

Quan et digui com i per què em van deixar, per primer cop, posar-li nom a una cabreta acabada de néixer, veuràs si la història és o no és el més guai que et pot passar abans de fer deu anys.

Perquè t'he de dir que, per a la meva àvia i el meu avi, posar nom a les cabres acabades de néixer era molt important. Molt i molt important! L'àvia es prenia el seu temps per triar un nom.

A vegades s'hi passava hores. S'ho pensava i s'ho repensava. I mentrestant no li agradava que la molestessin.

–Lara, reina! –recordo que em va cridar una vegada, a l’hora d’esmorzar, fa un parell d’anys–. Ha nascut una cabreta preciosa aquest matí. Ara me n’aniré a les golfes a triar-ne el nom i a brodar-lo a la manta que he preparat per a ella.

–Genial, àvia! La puc anar a veure?

–Si vols anar a l’estable, hi pots anar, però sisplau no facis gaire soroll per casa, i no m’interrompis mentre sigui a les golfes, que he de decidir com es dirà. D’acord?

Així em demanava que no la molestés, que la deixés tranquil·la, que li permetés retirar-se i concentrar-se com una monja de clausura. I jo li feia cas, esclar que sí!, i me n’anava corrent a buscar l’avi, a l’estable, perquè ell em presentés la cria que acabava de néixer.

Per a l’avi també era importantíssim això dels noms de les cabres. Fixa’t si n’era d’important que ell se sabia de memòria el nom de totes i cadascuna de les cabres del ramat de la masia de la muntanya! Se’ls sabia de memòria i podia reconèixer-les i cridar-les, una per una, cabra per cabra, quan li semblava.

Com s’ho feia? Com podia recordar els noms de les seves cabres? Començaré explicant això. Després ja tindrè temps d’explicar-te la història

de per què en aquelles vacances a la casa de la muntanya vaig acabar triant de posar-li Úrsula a la cabreta que acabava de néixer.